

# Pěchota u nás a v cizině.

Štábní kapitán pěch. Ludvík Novotný:

## Tanky a boj v lese.

O použití tanků platí dosud zásada, že zalesněné prostory jsou pro boj tankových jednotek většinou nevhodné a že dokonce znemožňují činnost této zbraně v lese.

Ukázalo se však, že tanky za jistých předpokladů a vhodných podmínek mohou být velmi užitečnými při boji v lese, jak to líčí Francesco Zani v prosincovém sešitě „La Forze Armata“ z roku 1932 podle zkušeností získaných v Itálii.

Protože považují tento problém také u nás za velmi aktuální vzhledem na rozsáhlá lesní prostranství, chci obeznámiti naše čtenáře s názory italského autora.

Tanků může být použito v lese v dosti četných případech. Stromy, obzvláště silnější, jsou vždy nepřekonatelnými překážkami, hlavně pro lehké tanky (Renault, Fiat, Carden-Loyd VI), avšak tyto typy jsou poměrně malé, dosti obratné a pohyblivé, mohou si snadno nalézt cestu lesem podél cest, průseků, mýtin a p. Menší podrost není překážkou; tank může jím snadno projeti a je kryt před nepřátelským pozorováním. Takové prostory jsou též vhodnými místy pro shromáždění a jako vyčkávací stanoviště tanků. Skrytý postup je velmi důležitý, poněvadž i v lese úspěch tankových jednotek závisí na překvapení.

Italský předpis pro útočnou vozbu říká, že tanky, i když narazí uvnitř lesa na těžké podmínky pro své použití, mohou v místech, kde les není tak hustý a je bez

podrostu, následovati pěchotu na malou vzdálenost, aby rychlými výpady pomáhaly pěchotě při zdolávání nepřátelských odporů.

Nejčastěji a nejužitečnější službu mohou tanky prokázati pěchotě proražením drátěných překážek v lese. Tím nahradí tanky účinnou dělostřeleckou přípravu před útokem. Ničit takové překážky, jakož i nepřátelské odpory v lese je pro dělostřelectvo velmi těžké a nesnadné pro nepříznivé možnosti pozorování, jakož i pro špatné podmínky střelecké. Tuto úlohu dělostřelectva mohou proto snadno převzít tanky.

Dojde-li v lese ke střetnutí, mohou tanky vytvořit pohyblivá kulometná hnízda a tvořit tak oporu bojující pěchotě.

Tanků lze za útoku v zalesněném terénu použití v těchto případech:

1. Před vstupem do lesa postupují tanky za součinnosti a podpory ostatních zbraní na okraj lesa s úkolem umožnit pěchotě vniknutí do lesa.

2. Postup tanků přes větší mýtiny v lese na druhý okraj za tím účelem, aby kryly postup pěchoty, která za tanky následuje.

3. Podpora pěchoty při vyražení z lesa proti nepříteli, který účinně postřeluje okraj lesa.

4. Postup proti nepříteli, který je v lese zařízen k obraně.

K 1. Tento případ bude velmi častý. Třeba však uvážit, že protivník využije v obranném postavení před lesem všech přírodních překážek a mimo to je zesílí umělými překážkami. Tím je použití tanků vázáno na včasný průzkum terénu a někdy též na podporu dělostřelectva při odstraňování překážek. Proto použití tanků před lesem je velmi omezeno.

K 2. Platí zásady předešlého odstavce, je-li mýtina dosti velká a nemůže-li ji pěchota rychle obejít. V tomto případě použití tanků je důležité, poněvadž palba dělostřelectva bude často znesnadněna a úlohu dělostřelectva budou pak plnit tanky.

K 3. Útočí-li pěchota z lesa na nepřítele v upraveném postavení před lesem, závisí úspěch takového útoku na účinné dělostřelecké přípravě. Avšak okolnosti, za nichž musí dělostřelectvo působiti, obzvláště je-li les hluboký nebo zůstalo-li dělostřelectvo vzadu, jsou velmi nevýhodné. Proto mohou tanky v tomto případě nahraditi dělostřelectvo. Vlastní letectvo musí však včas zjistiti vhodná místa k zasazení tankových jednotek.

K 4. Postup tanků lesem je možný, když postavení nepřítele v lese je známo a přibližovací cesty pro tanky jsou vyhlédnuty. Tanky jedou za 1. sledem pěchoty nebo stranou tak, aby chránily pěchotu proti nepřátelským akcím z boku. Velikou morální podporu získáme také tím, vyšleme-li jednotlivé tanky již s průzkumnými prvky. Zvyšujeme tak pocit bezpečnosti a jistoty u vojska postupujícího lesem dále vzadu. Protože postup tanků závisí na vhodných cestách v terénu, musí se postupující pěchota za přibližování lesem přizpůsobiti jedoucímu tanku. Narazí-li 1. sled na nepřítele, pomáhají tanky pěchotě rychlými výpady zdolati a ničiti nepřátelské odpory, při čemž vzdálenost mezi pěchotou a tanky za postupu nesmí býti velká, aby spojení a součinnost byla možná.

Jen výjimečně lze použití tanků při obraně v lese. Jeden z málo případů je ten, když nepřítel vnikne do obranného postavení na okraji lesa. Tanky mohou býti pak zasazeny nejen k zpětnému dobytí ztraceného postavení, nýbrž i k pronásledování odraženého nepřítele. V tomto případě úspěch závisí na překvapení. Jsou-li tanky nepříteli v patách, nemusí se obávat nepřátelské dělové palby.

Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že byly prostudovány v Itálii různé případy, kdy lze použití tanků při boji v lese. Itálie počítá s tím, že bude muset často bojovat v lesích, a proto podnikla vše, aby mohla spoolehnoti na podporu nejmladší zbraně. I za nejobtížnějších poměrů se najde vždy příležitost k zasazení tanků k podpoře pěchoty za útoku v lese, při čemž mohou tankům velmi dobré služby prokázati ženijní a zákopnické jednotky při odstraňování překážek a ražení cest.

Nejsou tedy les ani veliké zalesněné prostory překážkou zasazení tanků. Tato moderní vozidla i za těchto poměrů mohou spolupracovati s ostatními zbraněmi a podporovati pěchotu tam, kde tak nemůže učinit dělostřelectvo.

Nadporučík Karel Gruncel:

#### O novou organizaci polního praporu švédské a britské armády.

##### I. Švédsko.

V minulé době byly konány ve švédské armádě pokusy, jejichž cílem bylo dáti polním praporům pěchoty novou organizaci. Švédské armádní vedení již dříve seznalo, že dosavadní organizace pěchoty nevyhovuje požadavkům kladeným na moderní způsob boje, na severské podnebí a hornatý terén. Z těchto důvodů se konají pilně pokusy, které mají vésti k vyhledání nejvhodnější organizovaného typu polního praporu pěchoty, který by výše uvedeným podmínkám úplně vyhovoval.

Aby měl švédský prapor náležitou palebnou sílu a aby byl i v nejtěžším terénu a za nejnepríznivějších povětrnostních poměrů dobře pohyblivý, byl vybaven značným počtem těžkých kulometů a minometů a veškeré jeho vozy byly nahrazeny kárami.

Zmíníme se nejprve o dvou dříveji již konaných pokusech s prapory typu „1“ a „8“.

Polní prapor typu „1“ byl organizován takto:

- a) velitelství praporu s pomocnými orgány,
- b) rota doprovodných zbraní pěchoty, která měla větší počet těžkých kulometů, minometů a zákopových děl (přesný počet nebyl zjištěn),
- c) 3 polní roty, z nichž každá měla 2 těžké a 2 lehké kulometry.

Pokusný polní prapor typ „8“ měl tuto organizaci:

- a) velitelství s pomocnými orgány,
- b) minometnou rotu,
- c) kulometnou rotu,
- d) 4 polní roty.

Oba typy byly zkoušeny o manévrech r. 1931.

Na základě získaných poznatků byly o manévrech r. 1932 postaveny zvlášť nově organizované polní prapory typu „32“, které byly organizovány takto:

- a) velitel praporu, jenž měl ku pomoci 2 důstojníky,
- b) pomocné orgány velitele:
  1. četa — zpravodajští orgánové a pozorovatelé, písaři, orgány plynové služby,
  2. četa — dopravní a zdravotnický oddíl,
  3. četa — přezvědná,
- c) 3 pěší roty, z nichž každá měla velitele s pomocnými orgány, 3 čety po 4 družstvech a četou doprovodných zbraní o 2 těžkých kulometech a 2 lehkých minometech,

d) rota specialistů, která měla: velitele s pomocnými orgány, pěší četou s přiděleným zákopnickým družstvem, kulometnou četou o 4 těžkých kulometech a četou doprovodných zbraní o 2 těžkých kulometech a 2 lehkých minometech,

e) bojový trén praporu, který měl místo vozů káry zvlášť konstruované. Praporů takto organizovaných bylo o manévrech r. 1932 použito několik. Prapory měly tento počet: 27 důstojníků, 223. poddůstojníků, 905 mužů, 158 koní, 121 kár, 1 motocykl, 21 cyklistů. Co se týče výzbroje, bylo u každého tohoto praporu celkem: 450 pušek, 43 lehkých kulometů, 12 těžkých kulometů, 8 lehkých minometů vzoru Stokes-Brandt.

Je pozoruhodno, že větší část těžkých zbraní pěchoty byla tu přidělena pěším rotám, kdežto poměrně dosti bylo ulehčeno rotě specialistů; u ní je zase zajímavé to, že má přidělenou jednak pěší četou k ochraně těžkých zbraní a zákopnické družstvo k technickým pracím.

Polní prapor typu „32“ byl početně slabší než typ „8“. Ukázalo se také, že se mnohem snadněji velelo praporu typu „32“, který byl bohatě dotován pojítky, nehledě k tomu, že švédští důstojníci i mužstvo jsou velmi dobře vycvičení ve styku a spojování.

Manévry dokázaly, že samostatně pracující prapor typu „32“ mohl dobře splnit veškeré úlohy, neboť jeho palebná síla mohutně vzrostla a jeho pohyblivost rovněž.

Švédskému armádnímu vedení jde však nyní o vyřešení dalších otázek, a to:

a) Jakým způsobem by bylo nutno takto organisované prapory slučovati v pěší pluky a v divise?

b) Zda by přílišné množství kár u vytvořených větších jednotek neochromovalo pohyblivost celé jednotky.

Tyto otázky měly být vyzkoušeny r. 1932 ve dnech 21.—30. září v prostoru východně a jihovýchodně od Upsaly, kde je velmi obtížný terén, lesnatý, rozeklaný četnými jezírky, roklemi, bažinami a za deště téměř neschůdný. Pro vyzkoušení byly prapory typu „32“ sloučeny ve vyšší jednotky. V prvních dnech manévru byla sestavena z nich smíšená brigáda, která měla tuto organizaci:

- a) velitelství brigády s pomocnými orgány,
- b) spojovací rotu,
- c) 2 pěší pluky o 4 praporech,
- d) smíšený dělostřelecký pluk o 3 oddílech,
- e) přezvědný oddíl,
- f) ženijní oddíl,
- g) trén.

Pěším plukům bylo přiděleno kromě toho ještě po zákopnické četě a po rotě myslivců. Vyšší jednotky sestavené z těchto praporů se velmi dobře osvědčily, ačkoli byly utvořeny větším dílem ze záložního mužstva. Obdivuhodná byla spolupráce jednotlivých zbraní. Palčivou otázkou však byly trény. Ukázalo se, že sloučením praporů typu „32“ ve vyšší jednotky vznikly trény, které svou početností byly velmi těžkopádné a poskytovaly dobrý cíl letcům. Pochodoval-li pluk vytvořený z těchto praporů po silnici, vzrostla jeho délka na 4200 m, neboť sloučením 3 praporů nahromadilo se u pluků na 477 koní, 373 kár a 36 vozů. Uvažovalo se také o eventuálním sloučení těchto pluků v divise a přišlo se na to, že by pak divise pochodující na silnici měla délku 27.500 m. Z těchto důvodů hodlá nyní švédské armádní vedení vyřešit otázku trénů jiným způsobem.

Letos na podzim a v zimě mají být prapory typu „32“ vyzkoušeny i za deštivého počasí a ve sněhu.

## II. Anglie.

V srpnovém čísle anglické revue „Journal Royal United Service Institution“ uvažuje brigádní gen. britské armády H. Rowan-Robinson o tom, jak by bylo třeba pro budoucnost přeorganisovat britskou pěchotu. Podle jeho názorů by Anglii nejlépe vyhovovala organizace pěchoty v pěší brigády, které by měly tři polní prapory a prapor doprovodných zbraní. Podává také návrh na novou organizaci polních praporů, které by měly:

- a) velitelství s pomocnými orgány,
- b) 3 pěší roty o 3 četách, každá rota by měla mimo to 2 družstva těžkých kulometů,

- c) veškerý trén motorisován,

Organizaci praporu doprovodných pěchotních zbraní navrhuje tuto:

- a) velitelství s pomocnými orgány,
- b) 12 obrněných aut,
- c) 12 lehkých tanků,
- d) kulometnou rotu o 3 četách po 8 kulometech,
- e) minometnou rotu o 3 četách po 4 minometech.

Kulometná a minometná rota by byla motorisována.

Autor návrhu nové organizace pěchoty v Anglii míní, že by Anglie, která udává směr evropským armádám v motorisaci a mechanisaci, naznačila tím směr, v jakém by bylo třeba zreorganisovati pro budoucí formy války dosavadní polní prapory pěších pluků.

(„Prameny“: Journal Royal United Service Institution, srpen 1933, Revue d'Infanterie, září 1933, Mil. Wochenblatt, říjen 1933.)

## Z cizích revuí.

**PEŠADISKO-ARTILERISKI GLASNIK**, roč. 1933, čís. 3.

A.: Organizace praktických cvičení kursu pro důstojníky dělostřelectva.

Pokračování návodu k vypracování námětů a k řešení taktických úloh ve formě velitelských cvičení na mapě. V tomto článku probírá autor rozkazy a činnost velitele dělostřelectva předvoje v době, kdy pěchota útočí na nepřátelské krycí postavení a kdy ho dobývá, dále pak v době, kdy ji toto postavení slouží jako východisko k útoku na hlavní postavení nepřítele, jakož i za útoku na toto postavení. Autor nezapomíná ani na otázky střelecké a popisuje činnost velitele dělostřeleckého oddílu při provádění přípravy ke střelbě a za střelby samotné.

Pplk. v. v. Ivan L. Matagić: Výcvik a výcvikové programy.

Autor vychází ze zásady, vyložené v úvodě, že jediné výchova a výcvik, postavené na solidní základy důkladné přípravy a soustavné, promyšlené činnosti, mohou přinést žádoucí výsledky. Všeobecným plánem výcviku a výchovy pro každou složku branné moci, vydávaným každoročně ve „Vojenském úředním listě“ (na rok 1933/34 viz „Službení vojni list“ 1933, čís. 10), stanoví ministr vojska a námořnictva rozsah časový a materiální. Výcviková látka, obsah učiva jest jen z části rozdělen na jednotlivá období výcviku. Podle těchto všeobecných směrnic nelze přistoupiti přímo k zpracování podrobného programu zaměstnání, které připravuje výkonný činitel, velitel roty. Proto autor, když uvážil všechny možnosti, dospívá ke konečnému návrhu, aby k této přípravě a řídicí činnosti byli přihráni i představitelé dalších velitelských stupňů, a to velitel pěchoty, velitel pluku a praporu. Ti všichni mohou mít značný vliv na hospodárné využití času při výcviku, a to již svými více méně podrobnými výcvikovými programy. Rozděliv celý výcvikový rok na dvě základní části — první, která obsahuje období základního výcviku, výcviku družstva a čety, a druhou, zahrnující výcvik roty, praporu a pluku, podle okolností až po závěrečná cvičení — uvažuje dále autor o poměru jednotlivých období v části první a navrhuje na základě svých zkušeností toto časové rozdělení: základní výcvik 56% pracovní doby, výcvik družstva 24% a výcvik čety 20%, při čemž jde o dobu od 1. dubna do 31. července. — Autor se ovšem nespokojuje řešením těchto zásadních otázek teoretického rázu, nýbrž přikročuje v dalším k praktickým ukázkám výcvikových rozvrhů všeobecných i podrobných, které třídí výcvikovou látku podle obsahu, důležitosti předmětu a maximální délky času, potřebné k nácviku, a to k ukázkám obojí formy, v tabulkách i v slovním výčtu s kalkulací doby, z nichž první způsob doporučuje velitelům vyšších stupňů, kdežto druhou formu velitelům výkonným, kteří z nich mohou snadno zpracovávat své týdenní programy zaměstnání.

Plk. dr. Lj. Ivković: Použití dělostřelectva v rychlé divisi.

Dokončení překladu studie generála italské armády Claudia Trezzaniho.

Plk. Z. Z.: Topografická příprava ke střelbě dělostřelectva.